

De taal van het beheer van de openbare ruimte

'Managing Public Space', 'Gestion de l'espace public' of 'Verwaltung des öffentlichen Raums'? Nee, in Nederland spreken we Nederlands. Het is dan ook bijna niet voor te stellen dat we in elke stad een andere taal zouden spreken. Of erger: dat het zelfs verschilt per stadsdeel. Dit zou communicatie onderling moeilijk, zelfs onmogelijk maken. Toch gebeurt dit wel op grote schaal: niet in de gesproken taal, maar in de taal van beheer.

"Je ziet dat de taal waarin objecten uit de openbare ruimte vastgelegd worden in systemen, verschilt per gemeente. Sterker nog, bij ons in Amsterdam verschilde het vroeger per stadsdeel. Dat is nu veranderd dankzij het Informatiemodel Openbare Ruimte (IMBOR)."

Wat is IMBOR?

IMBOR helpt Nederland van objecten in de buitenruimte gegevens eenduidig vast te leggen, zo omschrijft Jochem Mollema, IMBOR-specialist bij InArea het informatiemodel. “Als we naar buiten kijken zien we een boom, een lichtmast en nog heel veel andere objecten. Al deze objecten willen we op een eenduidige manier vastleggen en beschrijven. Zodat we de wereld van openbare ruimte in dezelfde taal omschrijven. Deze taal heet IMBOR.”

Dit is ook volgens Marcel Zijlstra, coördinator gegevensbeheer team openbare ruimte bij de gemeente Amsterdam, alles behalve vanzelfsprekend.

Want heet een stukje groen in de stad een ‘perkje’ of een ‘bosplantsoen’ en hoe omschrijven we de rest van zijn kenmerken? “Hetzelfde stukje groen kon vroeger in Amsterdam in verschillende stadsdelen anders heten”, verzucht Zijlstra.

Dit is natuurlijk heel vervelend voor de beheerder die onderhoudsplanningen en programmeringen moet maken voor de stad. Om uitwisseling mogelijk te maken werd overgestapt naar de eenduidige taal van IMBOR.

“Ook leveranciers en aannemers moeten hierop over. Zij worden gevraagd om de gegevens dus in de taal van IMBOR aan te leveren. Dit hebben we eerst getest in een pilot met enkele grote aannemers en de resultaten hieruit waren zeer positief.”

“ Nederland is toe aan een standaardisatie in de keten, vooral voor de uitwisseling. ”

“ Benchmarken
is één van de grote
voordelen. ”

Inmiddels wordt van alle aannemers verwacht dat ze bij klussen voor de gemeente Amsterdam de gegevens goed aanleveren. “Zij worden dus niet meer betaald als het werk klaar is, maar pas als ook de data in orde is. Dat hoort net zo goed bij de opdracht.”

Vergelijken

Dat gemeenten, aannemers en leveranciers dezelfde taal spreken, ziet Mollema als een must. “Nederland is toe aan een standaardisatie in de keten, vooral voor de uitwisseling. Zo kan het zelfde pakketje informatie gelezen worden door alle partijen in de keten. Niet alleen door leveranciers en aannemers, maar ook bijvoorbeeld andere gemeenten.”

“En dit geeft dan de mogelijkheid om te benchmarken”, vult Zijlstra aan.

Benchmarken, het vergelijken van gegevens tussen gemeenten, is voor Amsterdam een van de grote voordelen. “Voorheen was het appels met peren vergelijken. In Rotterdam heetten de objecten nou eenmaal anders dan bij ons in Amsterdam.” Dit veranderde dankzij IMBOR: “Wij hebben binnen de G4 afgesproken om mee te werken aan benchmarken, dit wordt mogelijk gemaakt doordat wij dezelfde taal spreken.”

“Benchmarken gaat natuurlijk vooral over budgetten. Als ik onderdelen uit de buitenruimte bij elkaar pak, hoeveel kost dat in Amsterdam, en hoeveel in Rotterdam of Den Haag? Op deze manier kan je heel goed je eenheidsprijs op orde krijgen, en evalueren waarom het bijvoorbeeld duur is.”

Overstappen

Hoe meer organisaties overstappen op IMBOR, hoe beter de keten werkt. Niet alleen voor benchmarken, het biedt ook andere mogelijkheden.

Mollema: “Voor organisaties betekent overstappen op IMBOR dat ze één keer moeten converteren naar dit formaat. Als ze eenmaal aan de standaard voldoen, dan heb je een stuk flexibiliteit.”

Met flexibiliteit bedoelt Mollema dat gemeenten van meer systemen gebruik kan maken: “Nu kan je niet makkelijk andere systemen gebruiken omdat de data gekoppeld is aan die systemen. Met de overstap naar IMBOR los je dat probleem op. Voor het registeren kies je oplossing A, en daarnaast hebben we voor plannen en begroten hebben we oplossing B. Je bent dus niet meer afhankelijk van de software van één partij.”

Amsterdam is hier ook mee bezig: “Wij hebben een pakket waarin we de verrijking van data voor IMBOR doen. Maar dat betekent niet dat assets verbonden zijn aan dat pakket voor de berekening van civiele constructies. Dat kan in een ander pakket. Dit maakt het leven een stuk makkelijker!”

Cursus

Hoewel deze standaardisatie nu vanzelfsprekend lijkt te klinken, is IMBOR niet zo vanaf de tekentafel gekomen. Enkele koplopergemeenten zoals Amsterdam hebben vanuit de praktijkstandaarden meegewerkt aan de ontwikkeling. Na deze jaren van ontwikkeling zijn de kinderziektes er nu wel uit.

“ Met de overstap naar IMBOR ben je veel flexibeler qua systemen. ”

Nu IMBOR de klaar is om geïmplementeerd te worden, is Mollema veel bezig om samen met CROW hier cursussen over te geven.

Tijdens deze cursussen worden onder meer stappen aangegeven die nodig zijn om het informatiemodel te laten landen in de organisatie.

“En natuurlijk vertellen we hoe IMBOR opgebouwd is, wat de voordelen zijn, maar ook wat bij komt kijken”, zo analyseert Mollema de eerste reeks cursussen.

“Wie naar buiten loopt bij de cursus IMBOR weet welke keuzes zijn of haar organisatie moet maken, wat het betekent voor hen en welk voorwerk nodig is.”

Mollema hoopt met de cursus dan ook een hoop vragen weg te nemen. “Daarvoor stemmen we af met de cursist. Afhankelijk van de vragen die mee zit aan het begin, kunnen we met voorbeelden en oefeningen een stukje maatwerk inbrengen. Zo wordt het voor de organisaties tastbaar.”

Een cursus is een eerste stap. Uiteindelijk hopen Mollema en Zijlstra dat veel verschillende gemeenten en organisaties de overstap naar de taal van IMBOR maken.

Amsterdam spreekt nu in ieder geval deze taal. “Natuurlijk kost zo’n overstap eenmalig wat werk. Maar voor mij heeft het alleen maar voordelen gehad”, zegt Zijlstra, “Ik moest het informatiemanagement van zeven stadsdelen harmoniseren. De overstap heeft mij heel veel tijd gescheeld. Anders had ik per stadsdeel een landdag moeten organiseren over welk object we wel behouden en welke niet. Maar dankzij IMBOR begrijpen we elkaar weer.”

Meer weten over IMBOR?

Lees dan ook de themapagina bij CROW. Meer leren over IMBOR kan ook via de cursus. Klik daarvoor op onderstaande links.

[Themapagina IMBOR](#) →

[Info en aanmelden](#) →

